

Novinky zahraniční knihovnické literatury

1. MEYER, Céline. L'artcontemporain a-t-ilsa place en bibliothèquepublique? [Patří moderní umění do veřejných knihoven?]. *Bulletin des Bibliothèques de France*. 2010, vol. 55, n° 3, s. 67-70. Dostupný také z WWW: <<http://bbf.enssib.fr/consulter/bbf-2010-03-0067-012/>>. ISSN 0006-2006.

Francouzské veřejné knihovny vlastní sbírky uměleckých děl, před kterými muzea a galerie blednou. Jedná se o rytiny, fotografie, umělecké knihy aj. Zejména některé regionální knihovny umění ocení a podpořit místní kulturní dědictví. Přesto laická i odborná veřejnost přehlídí tuto důležitou roli veřejných knihoven, nadále je podtrhována spíše jejich role informační a vzdělávací instituce.

Nicméně „artotéky“ si kladou za cíl doprovázet veřejnost při objevování uměleckých děl i aktivně se zapojit do tvorby kulturního dědictví. Výraz „artotéka“ zahrnuje veškeré organizace, které poskytují výpůjčky uměleckých děl. Ale je možné půjčovat jedinečné umělecké dílo? Kopie nejsou uměleckým dílem, ale pouhou reprodukcí. Artotéky proto půjčují multiplikáty uměleckých děl tak, jak je umělec vytvořil.

První výpůjčky uměleckých děl ve Francii spadají do 60. let dvacátého století. Díky finanční podpoře státu vzniklo v 80. letech necelých 30 artoték a další dvacítká pak do dnešního dne. Tvorba sbírek je náročným procesem, vyžadujícím dlouhé studium, četné konzultace s umělci a výběr děl na základě vlastních kritérií. Na rozdíl od nepohyblivých muzejních sbírek se jedná o objekty manipulovatelné, které budou součástí uživatelova každodenního života. Během doby, kdy bude mít dílo zapůjčeno, si k němu vytvoří vztah. Vracení děl do artotéky může být bolestné, ale uvolněné místo brzy zaplní jiný vypůjčený umělecký objekt a uživatel se nejen obeznámí se současným uměním, ale i lépe porozumí světu a sám sobě. Ovšem artotéky nejsou přínosné pouze pro uživatele, kteří by jinak málokdy našli cestu do galerie nebo muzea. Tyto instituce zároveň podporují současné umělce a jejich tvorbu. Fungování takovýchto výpůjček je podmíněno dobrou spoluprací s galeriemi, uměleckými školami, muzei, centry současného umění, festivaly atd.

Přesto se francouzské artotéky těší zájmu pouze malého zlomku veřejnosti. Proto společně vytvořily národní síť Adra, která má podpořit jejich vzájemnou spolupráci a rozvoj a učinit je viditelnějšími na národní úrovni (viz <http://www.artotheques-adra.com>).

2. PICARD, David-Georges. Constituerunebibliothèque, constituer des savoirs [Uspořádat knihovnu, uspořádat znalosti]. *Bulletin des Bibliothèques de France*. 2011, vol. 56, n° 1, s. 6-9. Dostupný také z WWW: <<http://bbf.enssib.fr/consulter/bbf-2011-01-0006-001/>>. ISSN 0006-2006.

Jakým způsobem se může sbírka dokumentů stát producentem znalostí? Jaký je správný systém shromažďování dokumentů? Je knihovna ve své podstatě uspořádáním znalostí? Jak docílit toho, aby uspořádání sbírek dávalo smysl? Vhodné uspořádání knihovnických sbírek ústí v systém znalostí, který předčí obsah znalostí v dokumentech obsažených.

V knihovnách jsou znalosti tříděny různě: zvolená klasifikace umožňuje jejich propojení a podporuje mezioborové vazby, či naopak neutralizuje křížení zdrojů. Nicméně i v případě, že knihovny (veřejné či odborné) používají tutéž klasifikaci, samotné zařazení dokumentu je ve velké míře subjektivním úkolem pracovníků. Abychom dosáhli „dodatečného vědění“ - známé přidané hodnoty, musíme uživatelům umožnit maximální přístup ke sbírkám a zajistit, aby porozuměli jejich uspořádání.

Existence a vývoj digitálních knihoven může přinést dvojí odpověď na problematiku různorodosti zdrojů a jejich propojení i na zajištění volného přístupu k nim. To vše při naplnění následujících kritérií:

- Shromáždění heterogenních sbírek: Textové i netextové dokumenty na nejrozličnějších nosičích a v různých jazycích, volný přístup uživatelů k plným textům, dokumentům ve formátu 3D, videím atd., ale také existence studijních a vyhledávacích nástrojů, to vše podporuje mezioborové vazby mezi dokumenty.
- Propojení dokumentů: Výsledné zdokonalování sbírek a maximální využití dokumentů je závislé na pečlivé organizaci dokumentů a jejich vzájemném propojení. V tomto směru mohou knihovny digitální předčít knihovny fyzické.
- Předmětové vyhledávání: Vyhledávacími kritérii mohou v digitálních knihovnách být název dokumentu, autor, jazyk a typ dokumentu či jeho původ, ale také vyhledávání předmětové. S tím souvisí riziko příliš úzkého (vertikálního, příliš specializovaného) vyhledávání spíše než vyhledávání horizontálního. Další úskalí spočívá ve výběru takového systému organizace dokumentů, který by odpovídal potřebám současného uživatele a byl schopen reagovat na vývoj v oblasti vědění.

Dobrym příkladem může být Národní a univerzitní knihovna ve Štrasburku (Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg, BNU), jejíž sbírky jsou tvořeny zejména dokumenty z oborů religionistika, antika, germánské a alsaské kultury, Evropa a umění. Zvolené třídění bylo inspirováno tříděním vyvinutým a aplikovaným v Tübingenu na konci 19. století. Tato klasifikace, minimálně v oblasti společenských věd, podporuje takové mezioborové vazby a juxtapozici dokumentů, jakých bychom nedosáhli při aplikaci desetinného třídění typu Dewey. Spíše než alfabetský přístup k dokumentům je upřednostňován přístup k určitému úseku bádání. Tato klasifikace podporující a usnadňující předmětové vyhledávání může být inspirací při sestavování digitálních knihoven. (V příspěvku je zajímavá pasáž o historických tříděních dokumentů – pozn. red.)

3. MATHIS, Rémi. Défiances et production : les bibliothèques françaises et Wikipédia [Nedůvěra i aktivní přispívání : Francouzské knihovny a Wikipedie]. *Bulletin des Bibliothèques de France*. 2011, vol. 56, n° 1, s. 10-13. Dostupný také z WWW: <<http://bbf.enssib.fr/consulter/bbf-2011-01-0010-002/>>. ISSN 0006-2006.

V době, kdy Wikipedie slaví 10 let své existence, se článek zabývá účastí francouzských knihoven na tomto kooperativním projektu encyklopedie. Jako produkt s originálním procesem validace dat byla Wikipedie dlouhou dobu v kruzích informační profese kritizována. Přesto autor článku zaznamenává rostoucí počet knihovníků-přispěvatelů do Wikipedie.

Některé knihovny se rozhodly do Wikipedie přispívat jako instituce. Jedná se například o Národní a univerzitní knihovnu ve Štrasburku (La Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg, BNU), která v encyklopedii zdokumentovala svou kompletní historii i současnost včetně fotografií a plánů do budoucna. Francouzská národní knihovna (BnF) by například ráda propojila články ve Wikipedii s autoritními záznamy v katalogu BnF. Nicméně celkově není institucionální spolupráce ve Francii příliš významná.

Z tohoto důvodu je významná a ceněná činnost francouzské asociace Wikimédia France (Wikimédia France — Association pour le libre partage de la connaissance, <http://www.wikimedia.fr>), jež poskytuje určitou záštitu a pomoc informačním institucím, které se rozhodnou do Wikipedie přispět. Tvorba obsahu Wikipedie však není jediným cílem projektu; musí být součástí širší strategie šíření informací a přítomnosti na internetu. Ministerstvo kultury a komunikací jasně vyjádřilo přání, aby bylo touto cestou šířeno a bylo tak k dispozici veřejnosti, tj. daňovým poplatníkům, co nejvíce informací. Zároveň by každá instituce neměla zapomínat na nutnost správného osvojení si nezbytných internetových nástrojů a vytvoření referenčních poznatků.

Mezi nejčastěji kladené otázky patří: Získáme tím na popularitě? Měli bychom být jednou z institucí, na které je v tématu odkazováno? Nebo se jedná o lepší kontrolu naší přítomnosti v digitálním prostředí? Či jde spíš o šíření výsledků práce z čistého altruismu, protože by mohly být někomu užitečné? Nejsnadnější variantou je beze sporu šíření již existujících dokumentů – historických článků či ukazatelů, ze kterých je možné vytvořit institucionální článek. Knihovny a Wikipedie se v tomto ohledu nacházejí na stejné lodi: jejich cílem je šíření již dříve ověřených informací. Přesto mohou knihovny přispívat i jimi vytvořenými (primárními) informacemi: katalogy z pořádaných výstav nebo propojením online přístupného díla s autorskými bibliografiemi.

Nakonec nezapomeňme podotknout, že ve Francii zaznamenáváme v posledních letech rostoucí počet knihovníků, kteří s radostí přispívají do rozvoje Wikipedie, což napomáhá jejímu lepšímu obrazu nejen v odborných informačních kruzích.

4. MAHÉ, Annaig. Bibliothèques et archivesouvertes [Knihovny a otevřené archivy]. Bulletin des Bibliothèques de France. 2011, vol. 56, n° 1, s. 14-18. Dostupný také z WWW: <<http://bbf.enssib.fr/consulter/bbf-2011-01-0014-003/>>. ISSN 0006-2006.

Již od počátku hnutí otevřeného přístupu k vědeckým a technickým informacím a od vzniku prvních otevřených archivů se knihovny v této oblasti významně angažují, a to na úrovni místní, národní i mezinárodní. Ve Francii se jedná zejména o konsorcium Couperin (<http://www.couperin.org/archivesouvertes>), které nedávno zastupovalo Francii v evropském projektu OpenAIRE. Jednalo se projekty, jejichž cílem bylo informovat vědce o jejich povinnosti ukládat své publikace v rámci 7. rámcového programu výzkumu a vývoje. Konsorcium je rovněž členem služby DOAJ (Directory of open access journals).

Po několika letech vývoje a několika realizovaných projektech je evidentní, že pokud nejsou knihovny v této oblasti jediným aktérem, pak hrají hlavní úlohu ve vývoji otevřených archivů: od role informační ve svém okolí, přes uvedení softwarových

softwarových platforem po kolektivní akci typu lobbying a podněcování k zamyšlení. Zapojení určité knihovny do hnutí otevřeného přístupu je na jedné straně ovlivňováno jejím posláním a kompetencemi, na straně druhé úrovní inovace a experimentování s novými modely dokumentů i otázkami technickými a ekonomickými. Existence tohoto modelu šíření informací představuje výzvu a zároveň příležitost k definování nové role knihoven v prostředí vědeckých institucí.

Na konferenci IFLA, která se konala v roce 2010 ve Švédsku, zdůraznila její současná prezidentka Ellen Tise novou úlohu knihoven (vedle tradiční akvizice, archivace a poskytování pertinentních informací): otevřené publikování vědeckých informací (http://www.kb.se/dokument/Aktuellt/utbildning/lfla%20OA%202010/IFLA2010_EllenTise.pdf). Knihovny musí být iniciativní a uvědomit si, že model open access se pro ně stal povinným, protože jeho hlavním cílem je poskytnutí informací těm, kteří je potřebují. Některé odborné knihovny odstoupily od smlouvy s vydavatelem a minimálně zvažují (pokud již nerealizují) vytvoření institucionálního otevřeného archivu. Tím přecházejí od role pouhých poskytovatelů informací do role producentů a šířitelů vědeckých informací. Při nedávné ekonomické krizi si mnozí uvědomili, že existuje několik alternativ tradičního, ale již nepřilíš vyhovujícího systému vědecké komunikace, a že knihovny mohou hrát v této oblasti důležitou úlohu.

Autor připomíná vývoj otevřeného archivu pro fyziku a matematiku arXiv (<http://arxiv.org>). V roce 2001 byl založen knihovnou Cornellovy univerzity v Ithace (USA), která celý projekt sama řídila a financovala. V roce 2010 byla knihovna nucena požádat největší institucionální uživatele archivu o finanční příspěvek. V současné době na fungování archivu přispívá více než 120 institucí, nicméně jejich příspěvky se v žádném případě nemohou rovnat hodnotě, jakou archiv přináší vědcům, kteří ho používají. A už vůbec se nemůže rovnat současným nákladům na vědecké informace získávané tradiční nakladatelskou cestou. Tato iniciativa je dobrým příkladem role, kterou mohou knihovny v současné době hrát.

5. PAYEN, Emmanuèle. Actionculturelle et production de contenus [Kulturní akce a aktivní zapojení uživatelů do procesu vytváření znalostí]. *Bulletin des Bibliothèques de France*. 2011, vol. 56, n° 1, s. 20-25. Dostupný také z WWW: <<http://bbf.enssib.fr/consulter/bbf-2011-01-0020-004/>>. ISSN 0006-2006.

Knihovny v současné době bezesporu zažívají malou revoluci: od pouhých dodavatelů obsahu dokumentů začínají reagovat na výzvu, aby se staly producenty informací, stejně jako ostatní kulturní instituce. Kulturní akce v knihovnách jsou významným, ba převažujícím prvkem v procesu produkce znalostí, které knihovny svým uživatelům nabízejí. Jsou příležitostí ke zvýšení hodnoty obsahu knihovních dokumentů a k jeho propojení s vědeckými a intelektuálními výsledky současného světa. Kromě tradičního vystavení nově získaných dokumentů se stále častěji setkáváme se sofistikovanějšími formami práce s uživateli, jako jsou setkání se zajímavými osobnostmi, výstavy, veřejná čtení, projekce dokumentárních filmů, přednášky, dílny aj. Kulturní akce mohou být také prostředkem informování uživatelů o nových uměleckých formách, o netradičních hudebních stylech či „průchodní pasáží“ k experimentální hudbě. Příkladem je např. zvuková výstava Archipels v pařížské Veřejné informační knihovně (Bibliothèque publique de l'information) na podzim roku 2010.

První otázkou, kterou by si zaměstnanci knihoven měli položit, jakmile se rozhodnou uspořádat kulturní akci, je: Co můžeme jako instituce na dané téma říci? Originalita forem spočívá zejména ve výběru objektů takovým způsobem, aby vyjádřily rozličné aspekty daného díla nebo tématu. Může se jednat o objekty sběratelů, sbírky povahy kulturního vlastnictví dané knihovny aj. Nicméně to, že se kulturní akce uskuteční, ještě nezaručí, že bude zajímavá a přínosná veřejnosti. Úspěch je ne vždy snadno dosažitelný, ale ten, kdo se někdy zúčastnil rozporuplné debaty, kde účastníci s odhodláním bránili své názory, jistě potvrdí, že tato forma kulturní události je příkladná. Knihovna totiž může nabídnout doplňující rešerše k diskutovanému tématu, ke kterému například vytvořila tematickou bibliografii. V tomto ohledu se jeví nejuvhodnější pořádat diskuze na různá témata, podle zaměření knihovnických fondů.

Není toto výzvou pro knihovny? Stát se místem, kde je zdokonalováno umění interpretace děl; v tomto směru mohou být knihovny producenty znalostí, producenty otázek. Jedná se bezesporu o nejzajímavější výzvu: být továrnou na otázky a dát jedinci možnost pokračovat v hledání odpovědi. A proč ne formou vlastní produkce a experimentů (hudební studia, ateliéry), kde se mohou uživatelé účastnit produkce děl, dokumentů nebo kooperativních projektů na webu 2.0.

K tomu je ovšem nezbytné akce dlouhodobě naplánovat (například na kulturní sezónu), zvolit nadčasová témata a dostatečně je propagovat. I ve Francii se začínají objevovat knihovny, které jsou místem setkávání a výměn názorů, místem osobního obohacování.

6. HUCHET, Bernard. La politique des traces [Politika „vytváření stop“]. *Bulletin des Bibliothèques de France*. 2011, vol. 56, n° 1, s. 23. Dostupný také z WWW: <<http://bbf.enssib.fr/consulter/bbf-2011-01-0023-005/>>. ISSN 0006-2006.

Pokud se knihovna rozhodne organizovat sérii kulturních akcí, měla by se držet jasně formulovaného schématu a akce naplánovat tak, aby veřejnost mohla ocenit smysl každé události v celkovém plánu časovém i tematickém. Pořádání akcí má i své stinné stránky: finanční nákladnost s nejistou a neokamžitou návratností a možný nezájem ze strany veřejnosti. Proto je třeba uplatňovat politiku „vytváření stop“: neviditelné (a nepřítomné) publikum je mnohem početnější, pozornější a v každém případě pro knihovnu důležitější než skupinka osob, která se na dané kulturní akci sejde. Naplánování série kulturních akcí tak, aby byly zajímavé pro většinu veřejnosti, by mělo být hlavní osou veškerých projektů institucionálních i digitálních knihoven. Zejména originalita jejich fondů může potvrdit roli knihovny jako kreativní instituce. Z právního hlediska by bylo patrně třeba ošetřit otázky autorských práv přispěvatelů. Ve většině případů by se jednalo o dokumenty vytvořené v digitální formě, pro které by se daly aplikovat licence typu Creative Commons. Měli bychom se také držet určitého standardu kvality a pro tyto účely používat vhodné vybavení. Takovéto výsledky kulturních aktivit ve formě digitálních dokumentů se mohou stát součástí knihovnických sbírek a podpořit tím základní poslání knihoven.

7. DABERNAT, Séverine; GILOUX, Marianne; MAUGER-PEREZ, Isabelle; MENNISIER, Anne-Laurence. Valorisation de la production académique : Collecte, conservation, diffusion [Zhodnocení akademické produkce : její sběr, uchovávání a šíření]. *Bulletin des Bibliothèques de France*. 2011, vol. 56, n° 1, s. 26-33. Dostupný také z WWW: <<http://bbf.enssib.fr/consulter/bbf-2011-01-0026-006/>>. ISSN 0006-2006.

Článek přináší podrobný a přehledný popis problematiky registrace, ukládání a zpřístupňování vysokoškolských vědeckých prací ve Francii.

Obhájené disertační práce jsou ve Francii registrovány v tištěné formě od roku 1929 a ve formě elektronické od roku 1985. V roce 1991 zakládá francouzské ministerstvo vysokého školství a vědy elektronickou aplikaci Téléthèses, která byla spravována národním souborným katalogem. Tato aplikace zaznamenává obhájené disertační práce v oblasti humanitních a společenských věd, přírodních věd a medicíny, farmacie a v příbuzných vědách. Databáze Téléthèses je volně dostupná na národním univerzitním serveru Sunist. V roce 1968 byla zprovozněna Centrální evidence disertačních prací FCT (Fichiercentral des thèses), kde jsou zachycovány práce v oblasti společenských věd, teologie, práva, politických věd, ekonomických věd a managementu. Od roku 2009 spadá její správa pod Národní bibliografickou agenturu vysokých škol ABES (AgenceBibliographique de l'Enseignement Supérieur). V roce 2000 ABES zprovoznila souborný katalog vysokých škol Sudoc, který zároveň představuje národní bibliografii disertačních prací ve Francii a je garantem shromažďování příslušných dat (<http://www.sudoc.abes.fr>). Veškeré obhájené disertační práce v zemi sem musí být vloženy.

I nedávná reorganizace francouzského ministerstva školství, vědy a výzkumu zavdala podnět k přesunu určitého množství aktivit a poslání, zejména těch, které se týkají disertačních prací, pod kompetenci ABES. V dohledné době má dojít k rozšíření Centrální evidence disertačních prací o všechny vědní obory a k spuštění portálu disertačních prací.

Již v roce 2006 byla uvedena do provozu aplikace Star, díky níž mohou instituce vkládat v elektronické formě disertační a jiné práce, které jsou obhajovány během doktorského studia (<http://www.abes.fr/Theses/Les-applications/STAR>). Všechny instituce, které mají oprávnění udělovat doktorský diplom, musí od roku 2006 registrovat obhájené disertace ve formě tištěné nebo elektronické. Ty, které si zvolí elektronickou formu, je vkládají právě do aplikace Star. K přenosu metadat je využíván formát TEF a schéma XML. Data jsou vkládána do repozitáře OAI-PMH, který je zároveň sklizen Evropským portálem elektronických disertačních prací DART. Každá vkládající instituce si zvolí, zda budou jí vložené práce přístupné na institucionálním intranetu či na internetu, na vlastním serveru nebo na národním serveru ABES. Následně je možné modifikovat přístupová práva ke každé disertační práci na základě svolení jejího autora či instituce.

Poslední aktuální úkol, který byl agentuře ABES svěřen v roce 2008 Misí pro vědecko-technické informace a dokumentační síť (Mission de l'informationscientifique et technique et duréseaudocumentaire, MISTRID) je projekt vytvoření portálu disertačních prací, který by měl v roce 2011 nabídnout jednotnou, dlouho očekávanou registraci pro veškeré francouzské disertační práce a zároveň lepší přehled o výzkumu na úrovni doktorského studia na francouzských vysokých školách. Portál bude volně přístupný a umožní přístup k metadatům disertačních prací a osob i organizací s jejich tvorbou spojených. Bude zahrnovat doktorské disertační práce zadané i obhájené, v papírové nebo elektronické formě, ve verzi pro obhajobu i ve verzích odvozených. Vyhledávání bude možné podle členů komise, doktorské instituce, spolupracující instituce aj. a mělo by dojít ke zpřehlednění francouzských disertačních prací bez toho, že by byly omezeny kompetence jednotlivých institucí. (Pozn. red.: profesionální rozhraní bylo podle původního předpokladu uvedeno do provozu v roce 2011, viz <http://www.theses.fr> a <http://www.abes.fr/Theses/Les-applications/theses.fr>)

8. BIHAN, Solenn; CAMBIER-MEERSCHMAN, Perrine; GRANGER, Sabrina. Nouveau dépôt des thèses, nouveau positionnement pour les bibliothèques? [Nový depozitář disertačních prací, nové postavení univerzitních knihoven?]. *Bulletin des Bibliothèques de France*. 2011, vol. 56, n° 1, s. 37-40. Dostupný také z WWW: <<http://bbf.enssib.fr/consulter/bbf-2011-01-0037-008/>>. ISSN 0006-2006

Vytvoření národního elektronického depozitáře disertačních prací je pro knihovny výzvou, aby předefinovaly svůj vztah k vědě a výzkumu. Francouzské univerzitní knihovny jsou klíčovými aktéry v oblasti shromažďování, popisu, reprodukce, šíření a uchovávání disertačních prací na základě nařízení ministerstva vysokého školství a vědy z roku 2006 (viz <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000635069&dateTexte=>) a hrají tedy důležitou roli v uskutečnění tohoto nového způsobu registrace disertačních prací. Jak může dynamický vývoj nedávno zahájeného projektu ovlivnit knihovny a jejich aktivity? V článku jsou ilustrovány příklady společného projektu dokumentace knihoven univerzit v Lille 2 a Valenciennes.

Na Univerzitě v Lille 2, stejně jako na mnoha jiných univerzitách, byl projekt národního elektronického depozitáře disertačních prací spravován dokumentační službou SCD (service commun de la documentation), která je součástí univerzitní knihovny. Nastala tedy příležitost k zefektivnění často doposud nedoceněných kompetencí jejich pracovníků. Přechod k elektronickému depozitáři ve skutečnosti vyostřil problematiku produkce a šíření vědecko-technických informací, protože doposud byla dokumentační služba uznávána jako dodavatel dokumentů, ale ne již tolik jako partner v oblasti produkce vědecko-technických informací. Každý doktorand si před vložením své disertační práce do národního depozitáře smluví schůzku s pracovníkem knihovny. Zároveň má možnost upřesnit, do jaké míry si přeje svou práci zpřístupnit veřejnosti. Pro pracovníky knihovny to je příležitost se osobně setkat se studenty a vysvětlit jim fungování a význam celého projektu. Knihovna také pořádá pro studenty kurzy: například úspěšné zvládnutí oborových dokumentačních nástrojů na vědecké úrovni, sestavování bibliografických soupisů. Dalším přínosem je organizace přednášek s vyučujícími, specialisty na autorské právo či vydavateli. Pro studenty doktorského studia je to příležitost položit ne vždy jednoduše zodpověditelné otázky, které je v dané oblasti zajímají.

V případě dokumentačního centra na Univerzitě ve Valenciennes můžeme pozorovat každodenní spolupráci mezi knihovnou, studenty doktorského studia a dalšími univerzitními službami. K tomuto účelu byly na webové stránky určené studentům doktorského studia vloženy „informační koutky o disertačních pracích“, na kterých speciálně vyškolení pracovníci knihovny zodpovídají otázky studentů. Knihovna také distribuovala průvodce vkládání disertačních prací do národního depozitáře.

9. COBOLET, Guy. Histoire de la santé et contenus électroniques : la bibliothèque numérique de la BIUM (Paris) [Dějiny zdraví a elektronické zdroje : digitální knihovna BIUM v Paříži]. *Bulletin des Bibliothèques de France*. 2011, vol. 56, n° 1, s. 42-44. Dostupný také z WWW: <<http://bbf.enssib.fr/consulter/bbf-2011-01-0042-009/>>. ISSN 0006-2006.

Digitální knihovna meziuniverzitní lékařské knihovny v Paříži (Bibliothèque interuniversitaire de médecine, BUIM) je neustále zdokonalovaným národním portálem a zároveň příkladem výborné spolupráce mezi knihovnou a jejími uživateli. Byla zprovozněna v roce 2001 s cílem nabídnout přístup k zajímavým zdrojům z oblasti historie medicíny a zubního lékařství, lépe využít existující sbírky existující knihovny, vytvořit frankofonní portál v medicínských oborech (a takto vytvořit alternativu četným portálům anglofonním) a zejména posílit úlohu knihovny nejen v její tradiční roli poskytovatele sekundárních informací, ale hlavně v roli producenta originálních zdrojů informací. Pro tento účel byl vytvořen repozitář primárních vědeckých zdrojů, ze kterého mohou uživatelé hojně čerpat, protože zde najdou data, která se jinde nenacházejí.

Celý projekt je postaven na obnovené spolupráci s uživateli knihovny. Jedná se například o specialisty, kteří znají fondy mnohdy lépe než knihovníci samotní, stejně tak mají přehled o profesních či studijních zájmech svých kolegů nebo studentů. Odborníci mohou také navrhnout dokumenty k digitalizaci, vytvořit prezentace a zajistit propagaci výsledných produktů ve svém odborném okolí. Knihovna jim na oplátku nabídne své bohaté fondy, individuální přístup, užitečné kontakty či dlouhodobou spolupráci a podporu.

Portál je mimořádný zejména díky velkému počtu rozličných produktů a služeb, jako je online dokumentová databáze Medic@ (cca 8 000 digitalizovaných textů k dějinám medicíny, viz <http://www.bium.univ-paris5.fr/histmed/medica.htm>), databáze obrazových dokumentů (cca 110 000 ilustrací, viz http://www2.biusante.parisdescartes.fr/img/img_rech.htm), virtuální výstavy, kongresové materiály, biobibliografická databáze lékařů aj. Jako zatím poslední byl uveden produkt Medicina. Jedná se o hybrid bibliografické databáze, databáze online přístupných plných textů, dokumentů z kongresů a diskusní řady (<http://web2.bium.univ-paris5.fr/medicina>).